

Wyrok z dnia 18 września 1997 r.

II UKN 260/97

Z przepisu art. 3 § 2 KPC wynikało, że sąd był obowiązany zażądać od biegłego opinii uzupełniającej lub uzyskać od niego dodatkowe wyjaśnienia na rozprawie, jeżeli prezentowana opinia budziła uzasadnione wątpliwości.

Przewodniczący SSN: Maria Mańkowska, Sędziowie SN: Zbigniew Myszkowski, Andrzej Wróbel (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 18 września 1997 r. sprawy z wniosku Mariusza L. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w S. o rentę inwalidzką uczniowską, na skutek kasacji Ministra Sprawiedliwości od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 14 listopada 1995 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Wojewódzkiemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Minister Sprawiedliwości w kasacji od wyroku Sądu Wojewódzkiego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 14 listopada 1995 r. [...] oddalającego odwołanie ubezpieczonego Mariusza L. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w S. z dnia 30 marca 1995 r. [...] odmawiającej Mariuszowi L. prawa do renty inwalidzkiej na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40 poz. 267 ze zm.) zarzucił powyższemu wyrokowi rażące naruszenie prawa, a w szczególności art. 3 § 2 KPC w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 1996 r. i art. 63 ust. 1 powołanej ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, a nadto naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 1 marca 1996

r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 43, poz. 189) wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Wojewódzkiemu - Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Kasacja jest dopuszczalna, bowiem zgodnie z przepisem art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 43, poz. 189) Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny może zaskarżyć w drodze kasacji prawomocne orzeczenie sądu pierwszej instancji kończące postępowanie w sprawie, wydane przed dniem wejścia w życie tej ustawy, tj. przed dniem 1 lipca 1996 r. Zaskarżony wyrok Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 14 listopada 1995 r. [...] oddalający odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w S. z dnia 30 marca 1995 r. kończy postępowanie w sprawie przyznania Mariuszowi L. prawa do renty inwalidzkiej i stał się prawomocny wobec nie skorzystania przez strony ze środka odwoławczego w zwykłym trybie.

Zarzut naruszenia zaskarżonym wyrokiem art. 3 § 2 KPC jest uzasadniony. Trafny jest bowiem pogląd Ministra Sprawiedliwości, że zaskarżony wyrok zapadł w sprawie niedojrzałej do ostatecznego rozstrzygnięcia. Sąd dopuścił wprawdzie dowód z opinii biegłego okulisty, jednakże opinia tego lekarza budzi uzasadnione wątpliwości. Stwierdzając u badanego istotne pogorszenie narządu wzroku w okresie uczęszczania do szkoły biegły przyjmuje, że zostało ono spowodowane przyłączeniem się nowych schorzeń w postaci zmian zwyrodnieniowych siatkówki i naczyńki oraz zaniku nerwów wzrokowych, które ocenia jako poważne i o charakterze stale postępującym. Nie wypowiada się natomiast, na co słusznie zwraca uwagę Minister Sprawiedliwości, w sposób kategoriyczny, jakiego stopnia inwalidztwo pogorszenie to powoduje. Stwierdzenie biegłego o „istotnym pogorszeniu w ramach II grupy inwalidów” można

bowiem nawet odnieść do wystąpienia innego inwalidztwa drugiej grupy.

Należy podzielić stanowisko Ministra Sprawiedliwości, że zawarte w opinii stwierdzenie, iż „orzeczenie WKiZ z 1995 r. jest słuszne i zasadne z okulistycznego punktu widzenia” jest niezrozumiałe w świetle zebranego materiału dowodowego. Z akt sprawy wynika bowiem, że Wojewódzka Komisja Lekarska do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia [...] w S. wydała w dniu 9 marca 1995 r. dwa orzeczenia [...], a zatem nie jest jasne, do którego z tych orzeczeń odnosi się powyższe stwierdzenie. Ponadto żadne z powyższych orzeczeń nie wypowiada się w sposób stanowczy co do daty powstania u wnioskodawcy inwalidztwa II grupy.

Trafny jest pogląd Ministra Sprawiedliwości, że opinia biegłego okulisty budzi w tej sytuacji uzasadnione wątpliwości, a zatem Sąd Wojewódzki powinien był co najmniej zażądać od biegłego opinii uzupełniającej względnie uzyskać od niego dodatkowe wyjaśnienia na rozprawie w obecności stron. Sąd Wojewódzki powinien także rozważyć, czy przy tak rozległym i zaawansowanym schorzeniu narządu wzroku dotyczącym również nerwów wzrokowych nie byłoby celowe uzyskanie opinii lekarza specjalisty z zakresu chorób układu nerwowego.

Należy podzielić stanowisko Ministra Sprawiedliwości, że orzekając w niniejszej sprawie Sąd powinien rozważyć możliwość posiłkowego rozważenia zasad przyjętych w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w szczególności zaś w wyroku z dnia 17 listopada 1988 r., II URN 237/88 (OSNCP 1990 z. 12 poz. 157), w którym przyjęto, że prawo do renty inwalidzkiej nabywa uczeń szkoły ponadpodstawowej, który podejmując naukę był inwalidą II grupy, jednakże na skutek istotnego pogorszenia stanu zdrowia w czasie pobierania nauki stał się inwalidą I grupy.

Biorąc powyższe pod rozwagę Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji

=====